

**B.Com. Semester - 3 (CBCS) Examination****Oct/Nov. -2018****COST ACCOUNTING – 1 (CORE)****Time: 2:30 Hours****Marks: 70****Instructions:**

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન-1 દેવદર્શન કંપનીએ મંદિર બાંધવાનો કરાર રૂ.10,00,000માં લીધો.

(20)

| વિગત                          | વર્ષ 2016 | વર્ષ 2017 |
|-------------------------------|-----------|-----------|
| માલસામાન રૂ.                  | 3,00,000  | 84,000    |
| સીધી મજૂરી                    | 2,30,000  | 105,000   |
| સીધા ખર્ચા                    | 20,000    | 8,000     |
| પરોક્ષ ખર્ચા                  | 8000      | 3400      |
| અપ્રમાણિત કામ                 | 8,000     | -         |
| પ્રમાણિત કામ                  | 7,50,000  | 10,00,000 |
| ચંત્ર મોકલ્યું                | 14,000    | 2,000     |
| સ્થળ પર માલસામાન              | 5,000     | 7,000     |
| કરાર આપનાર પાસેથી મળેલ રોકડ   | 6,00,000  | 10,00,000 |
| વર્ષ અંતે પ્લોટ-ચંત્રની કિંમત | 7,000     | 5,000     |

બંને વર્ષનાં કરાર ખાતાં અને કરાર આપનારનાં ખાતાં તૈયાર કરો.

અથવા

પ્રશ્ન-1 દેવ કંપનીએ એક મકા બાંધવાનો કરાર રૂ.2,00,000માં લીધો. તા.1લી એપ્રિલ, 2015નાં રોજ કામ શરૂ થયું અને તે વર્ષ દરમિયાનનાં ખર્ચાઓ નીચે પ્રમાણે ચુકવ્યા.

|                 |           |
|-----------------|-----------|
| પ્લાન્ટ         | રૂ.10,000 |
| પરચુરણ માલસામાન | રૂ.36,000 |
| મજૂરી           | રૂ.32,500 |
| પરચુરણ ખર્ચાઓ   | રૂ.2650   |
| પગાર            | રૂ.5850   |

કામનાં સ્થળ ઉપર રૂ.6000ની પડતર કિંમતની માલસામગ્રી બિનઉપયોગી જણાતા તે રૂ.7250ની કિંમતે વેચવામાં આવી. પ્લાન્ટનાં અમુક ભાગ ભંગાર તરીકે રૂ.1150માં વેચવામાં આવેલો છે.

તા.31મી માર્ચ, 2015નાં રોજ સ્થળ પર માલસામાનની કિંમત રૂ.1700 હતી. તેમજ પ્લાન્ટની કિંમત રૂ.3100 હતી. પ્રમાણિત કામનાં 80% લેખે રૂ.70,000ની રોકડ મળેલી હતી. બિનપ્રમાણિત કામની કિંમત રૂ.10,950 હતી. જે પાછળથી રૂ.12,500ની પ્રમાણિત કરવામાં આવેલ હતી.

દેવ કંપનીએ કરાર પૂરો કરવા માટે બીજા વધારાનો કેટલોક ખર્ચ થશે? તેનો અંદાજ કાઢવાનું નક્કી કર્યું, તેમજ અત્યાર સુધીમાં થયેલા ખર્ચા તથા વધારાનો અંદાજીત ખર્ચને ધ્યાનમાં લેતા તા.31-03-2016 નાં રોજ પ્રમાણિત થયેલા કામ ઉપરનાં પ્રમાણસર નફાને 2015-16નાં વર્ષ દરમિયાન જમાં લેવાનું નક્કી કર્યું.

તેમનો અંદાજ હતો કે કરાર બીજા 9 માસમાં પૂરો થશે. તે દરમિયાનમાં મજૂરીનો વધારાનો ખર્ચ રૂ.37,750 થશે અત્યારે છે તે સિવાયની વધારાની પરચુરણ માલસામાનની રૂ.34,300ની જરૂર પડશે અને

વધારાનાં પરચુરણ ખર્ચ રૂ.3000 થશે. પ્લાન્ટમાં વધારાનું રોકાણ રૂ.12,500 થશે અને આખરનાં પ્લાન્ટની અંદાજીત કિંમત રૂ.1500ની હશે. પગારનાં ખર્ચ ગયા વર્ષે લાગેલો હતો તેટલોજ દર માસે થશે, અને કરારની કુલ પડતરનાં 2.5% જેટલો આકસ્મિક ખર્ચ થશે.

તા.31-3-2016નાં રોજ પુરા થતા વર્ષનું કરારખાતું તૈયાર કરો અને તે વર્ષ નફા-નુકસાન ખાતે જમાં કરવાની રકમની તમામી ગણતરી દર્શાવો.

પ્રશ્ન-2 ખુશી એન્જિનિયરિંગ કંપનીનાં તા.31-3-2018નાં રોજ પૂરા થતા વર્ષ અંગે નીચે મુજબની માહિતી આપેલી છે. (20)

| વિગત                   | ઉત્પાદન વિભાગો |        |        | સેવા વિભાગો |        |
|------------------------|----------------|--------|--------|-------------|--------|
|                        | A              | B      | C      | D           | E      |
| પ્રત્યક્ષ માલસામાન રૂ. | 15,000         | 30,000 | 30,000 | 22,500      | 22,500 |
| પ્રત્યક્ષ વેતન રૂ.     | 30,000         | 45,000 | 60,000 | 15,000      | 30,000 |
| કર્મચારી સંખ્યા        | 150            | 225    | 225    | 75          | 75     |
| પાવર (કિલો વોટ)        | 6000           | 4500   | 3000   | 1500        | 1500   |
| મિલકતની કિંમત રૂ.      | 60,000         | 40,000 | 30,000 | 10,000      | 10,000 |
| વીજળી પોઇન્ટસ          | 10             | 16     | 4      | 6           | 4      |
| વિસ્તાર (ચો.મી.)       | 15,00          | 2,500  | 500    | 500         | 500    |

ઉપરોક્ત સમય દરમિયાન થયેલા ખર્ચો.

| વિગત                      | રૂ.    |
|---------------------------|--------|
| પાવર                      | 11,00  |
| વીજળી                     | 200    |
| સ્ટોર્સ શિરોપરી           | 800    |
| કર્મચારી કલ્યાણકારી યોજના | 3,000  |
| ઘસારો                     | 30,000 |
| રિપેર્સ, (સમારકામ)        | 6,000  |
| સામાન્ય શિરોપરી           | 12,000 |
| ભાડું અને વેરા            | 550    |

સેવા વિભાગ 'E' નાં ખર્ચોની ફાળવણી પ્રત્યક્ષ વેતનનાં પ્રમાણમાં અને સેવા વિભાગ 'D'નાં ખર્ચોની ફાળવણી 5:3:2 પ્રમાણે ઉત્પાદન વિભાગો A, B અને C વચ્ચે વહેંચણી કરો.

અથવા

પ્રશ્ન-2 જસ મેન્યુ. માં ત્રણ ઉત્પાદન વિભાગ A, B અને C તથા બે સેવા વિભાગ D અને E છે. માર્ચ 2018 દરમિયાન ખર્ચની વિગતો નીચે પ્રમાણે છે. (20)

| વિગત                            | રૂ.    |
|---------------------------------|--------|
| પરોક્ષ મજૂરી                    | 12,000 |
| વીમો                            | 6,000  |
| કેન્ટીન ખર્ચ                    | 18,000 |
| વીજળી બત્તી                     | 10,000 |
| ભાડું-વેરા                      | 15,200 |
| કામદાર રાજ્ય વીમા યોજનામાં ફાળો | 5,000  |
| ઘસારો                           | 36,000 |
| પાવર                            | 45,000 |

અન્ય માહિતી.

| વિગત                  | A        | B      | C      | D      | E      |
|-----------------------|----------|--------|--------|--------|--------|
| વીજળીનાં પોઇન્ટસ      | 12       | 8      | 8      | 6      | 6      |
| પ્રત્યક્ષ મજૂરી રૂ.   | 18,000   | 15,000 | 12,000 | 9,000  | 6,000  |
| ચંત્રની કિંમત રૂ.     | 1,44,000 | 96,000 | 72,000 | 24,000 | 24,000 |
| ચંત્રોનાં હોર્સ પાવર  | 6        | 6      | 3      | -      | -      |
| રોકેલ જગ્યા (ચો. ફૂટ) | 600      | 400    | 500    | 200    | 200    |
| કામદારોની સંખ્યા      | 50       | 60     | 40     | 20     | 10     |

સેવા વિભાગો D અને Eનો લાભ અન્ય વિભાગોએ નીચે મુજબનાં પ્રમાણમાં લીધો છે.

| વિગત    | A   | B   | C   | D | E   |
|---------|-----|-----|-----|---|-----|
| વિભાગ-D | 20% | 30% | 40% | - | 10% |
| વિભાગ-E | 30% | 40% | 30% | - | -   |

- પરોક્ષ ખર્ચોની જુદા-જુદા વિભાગો વચ્ચે ફાળવણી અને
- સેવા વિભાગો ખર્ચોની ઉત્પાદન વિભાગો વચ્ચે ફાળવણી દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો.

પ્રશ્ન-3 નીચેની માહિતી પરથી

(15)

1. વરદી સપાટી,
2. લઘુત્તમ સપાટી
3. ગુરુત્તમ સપાટી,
4. સલામતી સપાટી
5. સરેરાશ સપાટી (આર્થિક વરદી જથ્થાને આધારે)

- માલ મેળવતા લાગતો વધુમાં વધુ સમય 60 દિવસ.
- એક દિવસનો ઓછામાં ઓછો વપરાશ 160 એકમો.
- એક દિવસનો સરેરાશ વપરાશ 200 એકમો.
- માલ મેળવતા લાગતો સરેરાશ સમય 50 દિવસ.
- આર્થિક વરદી જથ્થો 8000 એકમો.

અથવા

પ્રશ્ન-3 (A) નીચે દર્શાવેલ માહિતી પરથી માલસામાન ફેરબદલી દર અને માલસામાન ફેરબદલી મુદતની ગણતરી કરો. (12)

| વિગત              | માલસામાન-X | માલસામાન-Y | માલસામાન-Z |
|-------------------|------------|------------|------------|
| શરૂઆતનો સ્ટોક રૂ. | 37,500     | 80,000     | 17,500     |
| ખરીદી રૂ.         | 1,17,500   | 2,00,000   | 52,500     |
| આખર સ્ટોક રૂ.     | 17,500     | 40,000     | 7,500      |

પ્રશ્ન-3 (B) નીચેની માહિતી પરથી આર્થિક વરદી જથ્થો (EOQ) શોધો.

(03)

- વાર્ષિક વપરાશ 5000 એકમો.
- એકમદીઠ કિંમત રૂ.8
- એકમદીઠ વિમા ખર્ચ રૂ.0.60
- એકમદીઠ વ્યાજનો ખર્ચ રૂ.0.20
- એકમદીઠ સ્ટોરેજ ખર્ચ રૂ.0.20
- દરેક વરદી મુકવાનો ખર્ચ રૂ.25

પ્રશ્ન-4 એક કારખાનામાં X, Y અને Z ત્રણ કામદારો છે. એક જોળ તૈયાર કરવાનો પ્રમાણ સમય 50 કલાક (15) આપેલ છે. એક કલાકનો વેતન દર રૂ.60 છે. X તે કામ પૂરું કરવામાં 30 કલાક લે છે. Y ને તે કામ પૂરું કરતા 40 કલાક લાગે છે. જ્યારે Z ને 50 કલાક લાગે છે.  
નીચેની પદ્ધતિ મુજબ દરેકને શું વેતન મળશે?

1. કાર્ય વેતન પ્રથા.
2. હેલ્સી વેતન પ્રથા.
3. રોવેન વેતન પ્રથા.

અથવા

પ્રશ્ન-4 (A) એક કારખાનામાં વર્ષની શરૂઆતમાં 4880 કામદારો હતાં અને વર્ષને અંતે 5,120 કામદારો કામ કરતા (10) હતાં. વર્ષ દરમિયાન 300 કામદારો છુટા થયા હતા અને 540 કામદારો નવા જોડાયેલા હતા; જેમાંથી 340 કામદારો નવી ઉભી કરેલી જગ્યાએ લેવામાં આવ્યા હતા.

1. છુટા થયેલા કામદારોની પદ્ધતિ.
2. પુનઃસ્થાપનાં પદ્ધતિ.
3. સંયુક્ત પદ્ધતિ પ્રમાણે.
4. ફેરબદલી દર શોધો.

પ્રશ્ન-4 (B) હાર્દિક લિ.નાં કામદારોની વિગત નીચે મુજબ છે. (03)

- તા.1-1-2018નાં કામદારોની સંખ્યા = 2700.
  - રાજીનામું આપી છુટા થયેલા કામદારોની સંખ્યા = 270.
  - બરતરફ થયેલા કામદારોની સંખ્યા = 80.
  - નિવૃત્ત થયેલા કામદારોની સંખ્યા = 190.
  - નવા નિમાયેલા કામદારોની સંખ્યા = 1360.
- (જેમાં વિસ્તરણ યોજનાને કારણે 100 કામદારોની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી.)
- સંયુક્ત મજૂરી ફેરબદલી દર = 30%.

ઉપરોક્ત માહિતી પરથી 31-1-2018નાં રોજનાં કામદારોની સંખ્યા શોધો.

\*\*\*\*\*

**ENGLISH VERSION**

Que-1 Devdarshan Co. has undertaken a contract to build Temple for Rs.10,00,000.

(20)

| Particulars                  | Year 2016 | Year 2017 |
|------------------------------|-----------|-----------|
| Material                     | 3,00,000  | 84,000    |
| Wages                        | 2,30,000  | 105,000   |
| Direct expense               | 20,000    | 8,000     |
| Over heads                   | 8000      | 3400      |
| Uncertified work             | 8,000     | -         |
| Certified work               | 7,50,000  | 10,00,000 |
| Plant Sent on site           | 14,000    | 2,000     |
| Material on site             | 5,000     | 7,000     |
| Cash received from contracts | 6,00,000  | 10,00,000 |
| Plant at the end of year     | 7,000     | 5,000     |

Prepare contract Accounts and contracts Accounts for both years.

OR

Que-1 Dev Com. Obtained contract to a building the price being Rs.2,00,000 work was started on 1<sup>st</sup> April, 2015 and the following expenditure was incurred. (20)

|           |           |
|-----------|-----------|
| Plant     | Rs.10,000 |
| Stores    | Rs.36,000 |
| Wages     | Rs.32,500 |
| Misc. exp | Rs.2650   |
| Salary    | Rs.5850   |

Some material was unsuitable and was sold for Rs.7250 (Cost price Rs.6000) A portion of plant was scrapped and disposed of Rs.1150.

The Value of plant on 31<sup>st</sup> March 2016 was Rs.3100 and of stores Rs.1700, Cash received on account was Rs.70,000 representing 80% of the work certified. The work uncertified was valued at Rs.10950 and this was certified later for 12,500.

Dev Com. Decided to estimate the further expenditure would be incurred in completing the contract to compute from this estimate and the expenditure already incurred. The total profit that would be made on the contract and to take to credit of P & L Account for the year 2015-16. That portion of the total which corresponded to the work certified on 31-3-2016.

His estimate reveals that contract would be completed after a nine month, till then wages likely to be incurred Rs.37,750, the cost of stores etc. required in addition to these in stock 31-3-2016 would Rs.34,300, and that further contract expenses would amount to Rs.3000. A further investment of Rs.12,500 would be required on plant which would be valued costly of Rs.1500. The salary would be same on monthly basis, as in the proceeding year. Lastly 2.5% of the total cast of contract should be kept as reserve for contingencies.

Prepare contract Account for the year ended on 31-3-2018 and also show your calculation of the amount credited to Profit and Loss Account for the year.

Que-2 In Khushi Engineering Co. the following particulars have been extracted for the year ended 31<sup>st</sup> March, 2018. (20)

| Particulars          | Production Departments |        |        | Service department |        |
|----------------------|------------------------|--------|--------|--------------------|--------|
|                      | A                      | B      | C      | D                  | E      |
| Direct Materials Rs. | 15,000                 | 30,000 | 30,000 | 22,500             | 22,500 |
| Direct Wages Rs.     | 30,000                 | 45,000 | 60,000 | 15,000             | 30,000 |
| No. of Employees     | 150                    | 225    | 225    | 75                 | 75     |
| Electricity (Kwh)    | 6000                   | 4500   | 3000   | 1500               | 1500   |
| Value of Assets Rs.  | 60,000                 | 40,000 | 30,000 | 10,000             | 10,000 |
| Light points         | 10                     | 16     | 4      | 6                  | 4      |
| Area (Sq.m)          | 15,00                  | 2,500  | 500    | 500                | 500    |

The expenses for the period were.

| Particulars        | Rs.    |
|--------------------|--------|
| Power              | 11,00  |
| Lighting           | 200    |
| Stores over head   | 800    |
| Staff welfare      | 3,000  |
| Depreciation       | 30,000 |
| Repairs            | 6,000  |
| General over heads | 12,000 |
| Rent and taxes     | 550    |

Exp. of service department 'E' allocated in proportion of direct wages and exp. of service department 'D' allocate in proportion 5:3:2 among production department A, B and C.

OR

- Que-2 In the 'Jus' manufacturing there are three production Departments A, B, and C and two service Department 'D' and E the details of the expenses during March, 2018 are as under. (20)

| Particulars         | Rs.    |
|---------------------|--------|
| Indirect wages      | 12,000 |
| Insurance           | 6,000  |
| Canteen expenses    | 18,000 |
| Lighting            | 10,000 |
| Rent and rates      | 15,200 |
| Contribution to ESI | 5,000  |
| Depreciation        | 36,000 |
| Power               | 45,000 |

Other Information.

| Particulars               | A        | B      | C      | D      | E      |
|---------------------------|----------|--------|--------|--------|--------|
| Light points              | 12       | 8      | 8      | 6      | 6      |
| Direct wages (Rs.)        | 18,000   | 15,000 | 12,000 | 9,000  | 6,000  |
| Price of Machine Rs.      | 1,44,000 | 96,000 | 72,000 | 24,000 | 24,000 |
| Horse power of machine    | 6        | 6      | 3      | -      | -      |
| Space occupied (Sq. feet) | 600      | 400    | 500    | 200    | 200    |
| Number of workers         | 50       | 60     | 40     | 20     | 10     |

The benefit of Service Departments 'D' and 'E' derived by the other department in following proportion.

| Particulars  | A   | B   | C   | D | E   |
|--------------|-----|-----|-----|---|-----|
| Department-D | 20% | 30% | 40% | - | 10% |
| Department-E | 30% | 40% | 30% | - | -   |

Prepare the statement showing.

- Distribution of over heads to various departments and
- Distribution of expenses of service departments to production departments.

- Que-3 From the following information find out; (15)

1. Ordering level
2. Minimum level
3. Maximum level
4. Safety level
5. Average level (on the basis of EOQ)

- Maximum procurement time 60 day.
- Minimum daily consumption 160 units.
- Average daily consumption 200 units.
- Average procurement time 50 day.
- Economic order quantity 8000 units.

OR

- Que-3 (A) Calculate Material turnover Ratio and turnover period from the following. (12)

| Particulars   | Material-X | Material-Y | Material-Z |
|---------------|------------|------------|------------|
| Opening stock | 37,500     | 80,000     | 17,500     |
| Purchases     | 1,17,500   | 2,00,000   | 52,500     |
| Closing stock | 17,500     | 40,000     | 7,500      |

- Que-3 (B) Calculate the Economic Order Quantity (EOQ) from the following information. (03)

- Annual consumption 5000 units.
- Cost per unit Rs.8.
- Insurance cost per unit Rs.0.60.
- Interest cost per unit Rs.0.20.
- Storing cost per unit Rs.0.20.
- Cost of placing an order Rs.25.

- Que-4 X, Y and Z three are laborers in a factory. Allowed standard time for a Job is 50 hours. Wage rate per hour is Rs.60 to finish the Job X, takes 30 hour, Y, takes 40 hours and Z takes 50 hours. (15)

What wages will have to be paid to each one in the following methods.

- Piece-wage system.
- Halsey plant system.
- Rowan plan system.

OR

- Que-4 (A) In a factory 4880 workers were working in the beginning of a year and 5120 workers were working at the end of the year. 300 workers were relieved during the year and 540 workers were newly created posts. Find out the labour turnover rate as per (10)

1. Separation Method.
2. Replacement Method.
3. Joint Method.

प्रश्न-4 (B) The information regarding workers of 'Hardik' Ltd. is as under.

(03)

- No. of workers on 1-1-2018      2700.
  - No. of workers resigned      270.
  - No. of workers dismissed      80.
  - No. of workers retired      190.
  - No. of workers newly appointed      1360.
- (of which 1,000 workers were taken under expansion plan)
- Labour turnover rate as per Flux Method is 30%.
- Find out Number of workers on 31-1-2018.

\*\*\*\*\*